

Új irányok, új programok az NKA-nál

Rengeteg az ötlete, pontrendszer kíván például bevezetni a kollégiumok döntéseinél, és saját játszóhelyet is szeretne a Nemzeti Kulturális Alapnak, amellyel szintén a művészek bemutatkozását, jelenlétét támogathatnák. Doncsev András, az új alelnök az átlátható működést, a kulturális sokszínűség fenntartását ugyanilyen lényegesnek tartja. Mindezek megvalósításával azonban egyelőre várnia kell, hiszen a kormányzat azt tervezi, felülvizsgálja a kulturális finanszírozás rendszerét, s még kérdés az is, hogy milyen szerep vár a Magyar Művészeti Akadémiára. A döntés várhatóan ősszel születik meg.

■ *Amikor közös sajtóreggelit tartottak elődjével, L. Simon Lászlóval, akitől átvette a stafétabotot, tervei között említette, hogy fontosnak tartja, hogy a rendszer átláthatóbb legyen, teremtsen jobb helyzetet a pályakezdők számára, és továbbra is tartsa fenn a kulturális sokszínűséget...*

– A kérés, hogyan szüntessük meg a párhuzamos finanszírozásokat, az NKA elnökének, Balog Zoltán miniszternek kérése volt, már csak amiatt is, mert a kormányzat azt tervezi, hogy felülvizsgálja a kultúrafinanszírozás egészét.

■ *Mikorra várható mindez?*

– Már tavaly is többször szóba került, hogy szükség van ennek a rendszernek az át gondolására, hiszen a Magyar Művészeti Akadémia szintén számos feladatot kapott ezen a területen. Célszerű tehát megvizsgálni, hogy hol, milyen azonosságok vannak.

■ *Ezen a június végi beiktatáson azonban L. Simon László újságírói kérdésre azt válaszolta: „a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) a híresztelésekkel ellentétben nem „veszi át” a kulturális finanszírozást, csupán egy lesz azon reprezentatív művészeti szervezetek sorában, amelyek tagot delegálnak az NKA-ba.” Változott a helyzet?*

– Különböző elképzelések születtek arról, hogy mely testület, mely kérdésekről döntene. Az NKA, azaz mi is letettünk az asztalra egy elképzelést, de egyelőre még nem született döntés. Bízunk azonban abban, hogy az őszi folyamán választ kapunk ezekre a – most még – nyitott kérdésekre. Az NKA alelnökeként annyit tudok tenni, hogy igyekszem minél alaposabban megmutatni a Nemzeti Kulturális Alap erejét. Úgy vélem, a szervezet húsz éves jubileumára született kötet, amelyben számos korábbi vezető, támogatott megszólalt, valamint az ünnepséshöz kapcsolódó országjárás is felhívta a figyelmet a szervezetre.

■ *Gondolom, új alelnökként rengeteg terve, ötlete van a jövőt illetően is.*

– Említettem már néhány olyan közép- és hosszú távú elképzelést, amellyel lehetne csiszolni vagy tovább javítani az NKA működését. Lényeges az átláthatóság, és ez az NKA-ra teljesen igaz. Egykori pályázó-

ként azt is fontosnak tartom, hogy az egyes kollégiumok kidolgozzanak egy olyan pontrendszert, amely által az esetlegesen elutasított aspiráns is könnyebben megérti, hogy hol és melyek voltak a hiányosságai. Ha többé-kevésbé a jelenlegi formájában marad meg a kulturális alap, akkor lényeges lenne az is, hogy legyen egy saját játszóhelyünk, ahol megmutatkozhatnak az alkotók és a művek. Ezáltal végre még láthatóbbá válna, 'arcot' kapna a szervezetenk. Fontos elem a fiatalok felé nyitás is, de úgy gondolom, hogy ez részben teljesülően van azáltal, hogy elindult a Cseh Tamás Program. Jó lenne, ha minél többen jelentkeznének.

■ *Ez a program azonban csak a könnyűzenészeknek szól...*

– Így igaz, azonban én nem húznék ilyen erős határvonalat a könnyű- és a komolyzene közé, hiszen számos olyan művész tudok felsorolni, aki mindkét területen maradandót alkotott. A hatvanas évek óta a jazzről, a világzenéről sem feledkezhetünk meg...

■ *Korábban, még államtitkárként beszélt arról, hogy a mindennapos zenetanulás ügye mögé ön is örömmel állna. Mit tud tenni ezért az új pozíciójában?*

– Támogatom most is, de jelenleg nem vagyok abban a helyzetben, hogy adminisztratív módon tegyek az elgondolásért, a kormányzat kezében van az ezzel kapcsolatos döntés. De az, hogy fontosnak tartom, talán abból is látszik, hogy a kisebbik lányom a Magyar Rádió Gyerekkórusába nyert felvételt, s én magam és a feleségem szintén jártunk gyerekkorunktól zongora- és szolfézs-órákra. Megtapasztaltam a Kodály-módszer előnyeit. Rengeteg külföldi vizsgálat is azt támasztja alá, hogy a zene, az esztétika, minden művészeti foglalkozás fokozza a kreativitást, a hátrányos helyzetből való felemelkedést és még folytatnám hosszan a felsorolást. A legfőbb el- lenérvként az szokott elhangzani, hogy a mindennapi testneveléssel már nem jut rá idő, erre azonban az a válaszom, hogy olyan mértékben segíti a tanulást, hogy az az elveszett egy óra sokszorosan megtérül.

■ *Szeptember közepétől az MTVA Kulturális főszerkesztőségének is a vezetője*

lett. Talán abban a pozícióban is tehet valamit a mindennapos muzsikálástól... Mennyiben hat ez az NKA-s munkájára?

– Kulturális főszerkesztőként természetesen minden művészeti ág megkedveltetése, minél több igényes alkotás és jelentős alkotó megismertetése a feladatom, ez a munka nem csupán jogilag nem összeférhetetlen az NKA alelnöki beosztással, de meggyőződésem szerint a kettő erősítheti is egymást.

■ *Hogyan látja, változik a jövőben a komoly- és a könnyűzenei támogatás? Lesz a Cseh Tamás Program mellett valami más lehetőség is?*

– Ha a jövőben ezt a munkát végezem, s a kultúrafinanszírozásba is van beleszólásom, akkor most – hogy tréfásan fogalmazzak – az írók után végre a zenészek következnek... Hoppál államtitkár úrral mindketten arra törekszünk, hogy a zenei terület kapja meg a megfelelő figyelmet és támogatást. Érdemes elgondolkodni azon, hogy milyen módszerekkel lehet a komolyzenét a fiatalok körében közkedveltetni. Korábban magam is támogattam olyan projekteket hátrányos helyzetű kistérségekben, ahol fantasztikus programmal lépett fel egy zongoraművész-házaspár, és nemcsak a publikumnak, hanem maguknak az előadóknak is nagy élményt jelentett ez a produkció. A gyerekekhez ugyanis sokszor el kell vinni, helybe a zenét.

■ *Gondolom, ezért is került a támogatottak közé a Filbharmónia, hiszen a szervezet komoly összeget nyert ifjúságnevelésre. Hogyan látja, a jövőben kinek lesz a feladata támogatni ezt az intézményt?*

– Ez a kérdés már tavasszal is felmerült, hiszen szóba került, hogy összevonják a Fil-

harmóniát, a Müpát, a Zeneakadémiát és az Operát. Ez is a kultúrafinanszírozás végig gondolásának témakörébe tartozik. Lényegesebb a gazdasági szempontok, hiszen arról sem szabad elfeledkezni, hogy naponta több mint nyolcezer helyszínt kell megöltetni közönséggel. Fontos, hogy ezek a produkciók ne olták ki egymást, hiszen a támogatásuk az adófizetők pénzéből származik... Szem előtt kell tartani a hatékonyságot is. Nyilván születnie kell egy átfogó elképzelésnek, amely az egész területet áttekinti. Bár tavasszal az összevonást elvetették, ez az ötlet bármikor ismét napirendre kerülhet.

■ *Úgy tudom, hogy az Artisjustól az NKA-hoz került, jelentős összegről a jogkezelő úgy rendelkezett, hogy az üres adathordozókból befolyó pénz nagy része a könnyűzenészeké legyen...*

– Ebből támogattuk a Cseh Tamás Programot, s ez három évig elég biztosnak tűnik. Bízom benne, hogy nem lesz olyan kérészetű, mint elődje, a PANKKK... A stabilitását talán biztosítja, hogy szakmailag nagyon komolyan megalapozott, széleskörű egyeztetéssel született. Az országjárás során, amikor a bejelentett programot vittük mindenfelé, akkor meghallgattuk az ezzel kapcsolatos ötleteket, javaslatokat. Egyébként a pályázatával kapcsolatban is várjuk az észrevételeket. S persze még eldől, hogy hogyan működik tovább az NKA, a folyó ügyekkel is foglalkozni kell, hiszen nem állhat meg az élet.

■ *Most azonban a legfontosabb talán, hogy az NKA jövőjéről szülessen döntés.*

– Mindenkiné az az érdeke, hogy ez minél előbb megtörténjen. Az összes szakmai szempont figyelembe vételével olyan modell jöjjön létre, amely mindenkiné hasznára válik, és évtizedekre teremt biztos alapot.

■ *Ha már a jövőről beszélgetünk, elképzelhető, hogy majd több évre előre is lehet támogatást nyerni?*

– Az NKA-ból most is lehet több évre előre támogatást nyerni, például a fesztivál, vagy a folyóirat kollégiumnál, de említhetnék más testületeket is, ez évek óta sikeresen működő gyakorlat. Az igazán civilizált helyzet akkor állna elő, s erről Hoppál Péter államtitkárral is sokat beszélgettünk, ha a nagyobb intézmények, társulatok, normatív finanszírozása valóban több éves periódust fogna át. Tudni kell, hogy melyek azok az intézmények, amelyeket erősíteni kell, s hány évre előre szükséges tervezniük. Mi mindenestre megteesszük a magunk NKA-ra vonatkozó javaslatait.

■ *Ha minden marad változatlan az NKA feladatköréből, mit szeretne elsőként megvalósítani a terveiből?*

– Az egyik legfontosabbnak azt tartom, hogy kapjunk egy intézményt. Kérdéses például a Bárka Színház sorsa... Ha hozánk tartozna, az sokat segítene abban, hogy a fiatal művészek több lehetőséghez jussanak. Az NKA játszóhelyén az egyik nap az irodalomé, a másikon a zenéé, a harmadikon a színházé lehetne a főszerep. Hiszen minden évben azt tapasztaljuk, nő a pályázók száma, és szerencsére a szétszatható összeg is. Egyébként e téren is nagy dilemma, hogy a kollégiumok hogyan döntsenek: kevesebben kapjanak többet, vagy sokan kevesebbet? Bizonyos összeg alatt ugyanis nincs értelme a támogatásnak, a kedvezményezett sem jár jól vele, a pénz szétszórása pedig döntésképtelenséget jelent. Sok hát a kérdés a jövőre vonatkozóan. Nem egyetlen, hanem több jó megoldás is létezik arra, hogyan, milyen módon és kik támogassák a művészeti életet. Az azonban biztos, hogy nem jó, ha egy kormány kiszervezi maga alól a kulturális finanszírozást...

R. Zs.

A Nemzeti Kulturális Alap Zenei Kollégiumának közleménye:

Tisztelt Pályázók!

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a Zenei Kollégium 2014. augusztus 14-én közzétett pályázati felhívásában a komolyzenei és könnyűzenei alkotói támogatás altémáiban változott az igényelhető támogatás mértéke az alábbiak szerint:

- Alkotói támogatás hazai és határon túli magyar zeneszerzők számára új, magyar, komolyzenei művek megalkotására (nagyobb terjedelmű szimfonikus, oratorikus, kórus-, verseny- és zenés színpadi, valamint szóló- és kamarazenei művek).

Altéma száma: 3002/200

Igényelhető támogatás: maximum 4,5 millió Ft

- Alkotói támogatás hazai és határon túli magyar zeneszerzők számára új, magyar, jazz, könnyű- és világművek megalkotására.

Altéma száma: 3002/201

Igényelhető támogatás: maximum 3 millió Ft